

Karl MÜÜRISEPP

01. 08. 1907–28. 02. 1996

1996. aasta viis Eesti geoloogide ridest ühe vanema – Karl Müürisepa. Tagasihoidliku ja kohusetruu töömehena jättis lahkunu geoloogiapõllule sügava vao ning tagas sisuka arendustegevuse kaudu soodsad eneseteostusvõimalused paljudele teistele. Kõigil, kel oli kokkupuuteid K. Müürisepaga, oli võimalik saada osa tema meeldivast isiksusest, sõbralikkusest, abivalmidusest ja kohusetundest.

K. Müürisepp sündis Heimtalis Viljandi maak. Et peres oli 11 last, ei olnud hariduse omandamine võimalik ilma välise abita. Viljandis maamõõtja ametit pidava vanema venna toetusel tegi K. Müürisepp läbi gümnaasiumi õppe ja venna nõuannet järgides siirdus Tallinna Tehnikumi maamõõtnist õppima. Teenistuse kõrval asus ta 1936. aastal õpinguid jätkama Tallinna Tehnikaülikoolis, algul ehitus-, 1939. aastal aga vastavatud mäeosakonnas, mille lõpetamise tõkestas sõda. Mobiliseerituna Punaarmeesse läbis ta kahurväepolgu ridades raske tagasitee Eestisse kuni Sõrveni välja. Armeest lahkumisel määrati ta Maardu fosforiidikaevanduse markšeideriosakonda. Töötamise kõrval jätkas K. Müürisepp õpinguid ülikoolis, mille lõpetas 1948. aastal mäeinsenerina. Järgnes suunamine Kohtla kaevanduse allmaaosakonna juhatajaks, sama aasta sügisel aga astumine TA Geoloogia Instituudi aspirantuuri. 1952. aastal kaitses ta Tartu Ülikooli juures oma fosforiidigeoloogiaalase väitekirja. Siitpeale oli ta tegev Geoloogia Instituudi töö korraldamisel kuni pensionile

siirdumiseni 1983. aastal. Teadurist sektori-juhatajaks, seejärel teadussekretäriks ja teadusdirektoriks, siis jällegi sektorijuhatajaks ja vanemteaduriks – nii nagu aastad lubasid ja olukord parajasti nõudis. Geoloogia Instituutis püsib tänaseni palju K. Müürisepa loodut.

Kui 1957. aastal rajati Eesti riiklikku geoloogiateenistust tollase Geoloogia ja Maa-põuevarade Kaitse Valitsuse näol, siis suunati selle esimeseks juhatajaks K. Müürisepp. Praktilise geoloogi töö kogemuste, teaduskraadi ja heade organiseerimisvõimetege autoriteetse kolleegina oli K. Müürisepp igati sobiv ka selle asutuse tööd õigetele rööbastele seadma. See tegevusperiood kujunes küll lühiajaliseks – kestis kuni 1959. aastani, kuid K. Müürisepa kui omamaise, targa ja tasakaaluka spetsialisti osatähtsus kõnealuse asutuse töökorralduses on tajutatv praegugi.

Oma teadustöös tundis K. Müürisepp end pisut ebakindlana – polnud tal ju nooremate kolleegidega võrreldes nii tugevat geoloogia baasharidust. See kartus oli aga asjatu, sest kõik K. Müürisepa tehtu meie fosforiidilandsundi uurimisel, stratigraafiliste piirikonglomeraatide kirjeldamisel ja maavarade käsitlemisel on kaalukalt argumenteeritud, kõrge eetikaniivooga tagatud ja püsib kindlalt paigas. Peatselt leidis K. Müürisepp endale hästi sobiva rakenduse ning sellest kujunes tema elutöö. See oli Eesti geoloogia uurimisajaloo referaatkogumike koostamine, millest tema käe all, suuresti ka isiklikule panusele toetuvalt nägi trükivalgust neli köidet, avades eeskujuna tee ka kõigile järgnevale. Need raamatud on nüüdki asendamatud iga geoloogi töölaual.

K. Müürisepp rakendas oma energiat ka kodu-uuringute ja looduskaitse valdkonnas, ta on mitme sellealase brošüüri autor. Samuti tegi ta pedagoogitööd – eriti tulevaste õpetajate ja koolinoortest geoloogiahuviliste õpetamisel. Tänuväärne oli tema osa suurte rändrahnude uurimisel ja mõõdistamisel Eesti ürglooduse raamatu tarbeks. Ta lõi kõrge eani innukalt kaasa matkadel ja ühissetevõtmistel, teda tunti ja austati. Eesti Looduskaitse Selts ja Eesti Geoloogia Selts valisid K. Müürisepa oma auliikmeks. Eesti Looduskaitse Seltsile annetas K. Müürisepp oma isikliku erialaraamatukogu.

Enn PIRRUS